DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)

den 16 december 1999 *

I mål C-101/98,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG), från Bundesgerichtshof (Tyskland), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Union Deutsche Lebensmittelwerke GmbH

och

Schutzverband gegen Unwesen in der Wirtschaft eV,

angående tolkningen av artikel 3.1 i rådets förordning (EEG) nr 1898/87 av den 2 juli 1987 om skydd av beteckningar som används vid saluhållande av mjölk och mjölkprodukter (EGT L 182, s. 36; svensk specialutgåva, område 3, volym 23, s. 218) och artikel 3.2 i rådets direktiv 89/398/EEG av den 3 maj 1989 om

* Rättegångsspråk: tyska.

tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om specialdestinerade livsmedel (EGT L 186, s. 27; svensk specialutgåva, område 13, volym 19, s. 51),

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av ordföranden på andra avdelningen, tillförordnad avdelningsordförande på sjätte avdelningen, R. Schintgen (referent) samt domarna P.J.G. Kapteyn och G. Hirsch,

generaladvokat: A. Saggio,

justitiesekreterare: avdelningsdirektören H.A. Rühl,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Union Deutsche Lebensmittelwerke GmbH, genom advokaten K.A. Schroeter, Hamburg,

— Schutzverband gegen Unwesen in der Wirtschaft eV, genom advokaten H.-G. Borck, Hamburg,

— Tysklands regering, genom E. Röder, Ministerialrat, förbundsekonomiministeriet, och C.-D. Quassowski, Regierungsdirektor, samma ministerium, båda i egenskap av ombud,

— Greklands regering, genom biträdande juridiske rådgivaren I. Chalkias, statens rättsliga råd, och biträdande juridiska rådgivaren I. Galani Marag-

Galani Maragkoudaki, den speciella rättstjänsten — avdelningen för europeisk rätt vid utrikesministeriet, båda i egenskap av ombud,

— Frankrikes regering, genom K. Rispal-Bellanger, sous-directeur, utrikesministeriets rättsavdelning och C. Vasak, secrétaire adjoint, utrikesministeriet, samma avdelning, båda i egenskap av ombud,

— Österrikes regering, genom C. Stix-Hackl, Gesandte, förbundsutrikesministeriet, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom C. Schmidt, rättstjänsten och K. Schreyer, nationell tjänsteman vid samma tjänst, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid förhandlingen den 24 mars 1999 av: Union Deutsche Lebensmittelwerke GmbH, företrädd av K.A. Schroeter, Schutzverband gegen Unwesen in der Wirtschaft eV, företrädd av advokaten H.-G. Borck, Tysklands regering, företrädd av W.-D. Plessing, Ministerialrat, förbundsekonomiministeriet, i egenskap av ombud, Greklands regering, företrädd av I. Chalkias samt kommissionen, företrädd av C. Schmidt,

och efter att den 10 juni 1999 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Bundesgerichtshof har genom beslut av den 5 mars 1998, som inkom till domstolen den 9 april samma år, i enlighet med artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG) ställt två frågor om tolkningen av artikel 3.1 i rådets förordning (EEG) nr 1898/87 av den 2 juli 1987 om skydd av beteckningar som används vid saluhållande av mjölk och mjölkprodukter (EGT L 182, s. 36, svensk specialutgåva, område 3, volym 23, s. 218, nedan kallad förordningen) och artikel 3.2 i rådets direktiv 89/398/EEG av den 3 maj 1989 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om specialdestinerade livsmedel (EGT L 186, s. 27, svensk specialutgåva, område 13, volym 19, s. 51, nedan kallat direktivet).

2 Frågorna har uppkommit i en tvist mellan Union Deutsche Lebensmittelwerke GmbH (nedan kallat UDL), ett företag inom livsmedelsindustrin, och Schutzverband gegen Unwesen in der Wirtschaft eV (nedan kallad Schutzverband), en förening till skydd för konkurrensen, angående den beteckning under vilken UDL avser att sälja två av sina produkter.

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

3 I artikel 2.2 och 2.3 i förordningen föreskrivs följande:

"2. I denna förordning avses med *mjölkprodukter* produkter som framställts uteslutande av mjölk, varvid gäller att ämnen som är nödvändiga för framställningen av dessa produkter får tillsättas, förutsatt att dessa ämnen inte används i syfte att helt eller delvis ersätta någon mjölkbeståndsdel.

Följande skall reserveras uteslutande för mjölkprodukter:

— De beteckningar som förtecknas i bilagan till denna förordning.

— Beteckningar eller namn i den mening som avses i artikel 5 i rådets direktiv 79/112/EEG av den 18 december 1978 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar avseende märkning, presentation och reklam för livsmedel som säljs till konsumenter, senast ändrat genom direktiv 85/7/EEG, och som faktiskt används för mjölkprodukter.

3. Termen *mjölk* och de beteckningar som används för mjölkprodukter får även användas i förening med ett eller flera ord för att beteckna sammansatta produkter i vilka ingen del ersätter eller är avsedd att ersätta någon mjölkbe-

ståndsdel och i vilka mjölk eller en mjölkprodukt utgör en väsentlig beståndsdel, antingen med avseende på kvantitet eller produktens karaktär."

4 Artikel 3 i förordningen har följande lydelse:

"1. De beteckningar som avses i artikel 2 får inte användas för någon annan produkt än de produkter som anges i den artikeln.

Denna bestämmelse skall emellertid inte gälla för produktbeteckningar vars beskaffenhet klart framgår av det sätt på vilka dessa produkter traditionellt används eller när beteckningarna klart används för att beskriva en kännetecknande egenskap hos produkten.

2. Med avseende på andra produkter än de som beskrivs i artikel 2 får ingen märkning, affärshandling, reklammaterial eller någon form av reklam (enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv 84/450/EEG) eller någon presentationsform användas som anger, låter förstå eller antyder att produkten är en mejeriprodukt.

När det gäller en produkt som innehåller mjölk eller mjölkprodukter får emellertid beteckningen *mjölk* eller de beteckningar som avses i artikel 2.2 andra stycket endast användas för att beskriva basråvarorna och för att ange ingredienserna i enlighet med direktiv 79/112/EEG."

5 I bilagan till förordningen anges såsom beteckningar som avses i artikel 2.2 andra stycket första strecksatsen bland annat beteckningen ost.

6 I artikel 1 i direktivet föreskrivs följande:

"1. Detta direktiv avser specialdestinerade livsmedel.

2. a) Specialdestinerade livsmedel är livsmedel som på grund av deras särskilda sammansättning eller det särskilda sätt som de är framställda på klart kan skiljas från livsmedel för normal konsumtion och som är lämpliga för de påstådda dietändamålen och som saluförs på ett sätt som framhåller denna lämplighet.

b) Ett livsmedel för särskild näringsmässig användning måste uppfylla de särskilda näringsbehoven

i) hos vissa kategorier personer med störd matsmältningsprocess eller ämnesomsättning, eller

ii) hos vissa kategorier personer med speciell fysiologisk kondition och som därför kan ha särskild nytta av ett kontrollerat intag av vissa livsmedelssubstanser, eller

iii)för spädbarn och små barn med god hälsa."

7 I artikel 3 i direktivet föreskrivs följande:

"1. De i artikel 1 angivna varornas art eller sammansättning måste vara sådan att varorna är lämpade för det avsedda dietändamålet.

2. De varor som avses i artikel 1 måste också uppfylla alla obligatoriska bestämmelser som gäller för livsmedel för normal konsumtion, utom när det gäller sådana ändringar som gjorts för att se till att de skall stämma överens med definitionerna i artikel 1."

8 Artikel 7.1 och 7.2 i direktivet har följande lydelse:

"1. Rådets direktiv 79/112/EEG av den 18 december 1978 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om märkning, presentation och reklam i fråga om

livsmedel, senast ändrat genom direktiv 89/395/EEG, skall på de villkor som anges nedan gälla för de varor som avses i artikel 1.

2. Den beteckning, under vilken en vara säljs, skall åtföljas av en uppgift om dess särskilda näringsmässiga egenskaper; i fråga om de varor som avses i artikel 1.2 b iii skall denna hänvisning dock ersättas med en hänvisning till det ändamål som de är avsedda för."

9 I artikel 2.1 a i rådets direktiv 79/112/EEG av den 18 december 1978 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om märkning, presentation och reklam i fråga om livsmedel (EGT L 33, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 130) föreskrivs följande:

"Märkningen och dess närmare utformning får inte

a) vara sådan att den på ett avgörande sätt skulle kunna vilseleda köparen, i synnerhet

i) om vad som är utmärkande för livsmedlet, särskilt dess slag, identitet, egenskaper, sammansättning, kvantitet, hållbarhet, ursprung eller härkomst, framställnings- eller produktionsmetod,

ii) genom att tillskriva livsmedlet verkningar eller egenskaper som det inte har,

iii)genom att antyda att livsmedlet har speciella egenskaper, då i själva verket alla liknande livsmedel har sådana egenskaper."

10 Artikel 5.1 i direktiv 79/112, i dess lydelse enligt rådets direktiv 89/395/EEG av den 14 juni 1989 (EGT L 186, s. 17; svensk specialutgåva, område 15, volym 9, s. 66) har följande lydelse:

"Det namn under vilket ett livsmedel säljs skall vara det namn som förbehållits livsmedlet i lag eller andra författningar som gäller för livsmedlet eller, om något sådant namn inte finns, det namn som är vedertaget i den medlemsstat där varan säljs till konsumenter eller till storkök, eller en beskrivning av livsmedlet och om det behövs av dess användning, som är tillräckligt klargörande för att informera köparen om livsmedlets verkliga art och som gör det möjligt för köparen att skilja livsmedlet från andra livsmedel som det skulle kunna förväxlas med."

Tvisten vid den nationella domstolen och dennas frågor

11 UDL är ett företag inom livsmedelsindustrin som bland annat framställer ost och ostbaserade produkter, däribland produkter som är avsedda för en särskild kost eller dietkost. UDL saluför, framför allt under märkesnamnet Becel, livsmedel i vilka fett av animaliskt ursprung, vilket innehåller mättade fettsyror, har ersatts med vegetabiliskt fett som är rikt på fleromättade fettsyror som har den egenskapen att de sänker kolesterolnivån.

12 Sedan början på 90-talet saluför UDL under beteckningen "dietiskt smörgåspålägg" två produkter av märket Becel som företaget i framtiden gärna vill sälja under namnet "Holländsk aptitbit — dietost med vegetabilisk olja för en

fettreducerad kost" och "Dietmjukost med vegetabilisk olja för en fettreducerad kost". UDL avser dessutom att på förpackningen ange, beträffande den första produkten, att "denna dietost är rik på fleromättade fettsyror" och, beträffande den andra produkten, "denna dietost är idealisk för en kolesterolmedveten kosthållning".

13 Schutzverband ansåg att de nya beteckningar och beskrivningar som UDL vill använda beträffande de två produkterna av märket Becel är rättsstridiga, då ost är en mjölkprodukt, medan vad gäller sammansättningen av de nämnda produkterna mjölkfettet helt har ersatts med fett av vegetabiliskt ursprung. Schutzverband väckte därför talan mot UDL vid Landgericht Hamburg och yrkade att rätten skulle förbjuda företaget att dels använda beteckningen "ost" för dessa produkter, dels på förpackningen ange nämnda produktbeskrivningar. Talan ogillades av Landgericht, men bifölls av överrätten. UDL överklagade den sistnämndas dom genom en revisionstalan till Bundesgerichtshof. Då denna ansåg att tvisten rörde frågor beträffande tolkningen av gemenskapsrätten, beslutade Bundesgerichtshof att förklara målet vilande och att ställa följande två frågor till domstolen:

"1) Skall artikel 3.1 i rådets förordning (EEG) nr 1898/87 av den 2 juli 1987 om skydd av beteckningar som används vid saluhållande av mjölk och mjölkprodukter, även med hänsyn till det som föreskrivs i artikel 3.2 i rådets direktiv 89/398/EEG av den 3 maj 1989 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om specialdestinerade livsmedel, tolkas på så sätt att en mjölkprodukt där mjölkfettet av dietiska skäl har ersatts med vegetabiliskt fett inte får betecknas som ost?

2) Om fråga 1 besvaras jakande: Har det någon betydelse att beteckningen 'dietost (respektive dietmjukost) med vegetabilisk olja för en fettreducerad kost' kompletteras med sådana produktbeskrivningar på förpackningen som

'denna dietost är rik på fleromättade fettsyror...' respektive 'denna dietost är idealisk för en kolesterolmedveten kosthållning...'?"

Den första frågan

14 Innan denna fråga kan besvaras måste det undersökas huruvida artikel 3.1 i förordningen är tillämplig på specialdestinerade livsmedel.

15 I detta hänseende konstaterar domstolen att förordningen och direktivet har olika mål och att direktivet inte utesluter att förordningen tillämpas på specialdestinerade livsmedel. Medan förordningen är avsedd att, i producenternas och konsumenternas intresse, skydda beteckningen på mjölk och mjölkprodukter med avseende på deras naturliga sammansättning, är målet med direktivet att fastställa exakta regler om märkning och presentation av de produkter som omfattas av direktivets tillämpningsområde, för att säkerställa att produkternas art och sammansättning är lämpade för det särskilda näringsmässiga ändamål som de är avsedda för.

16 I motsats till vad UDL har hävdat följer det på inget sätt av artikel 3.2 i direktivet, jämförd med förordningen, att gemenskapsrätten inte utgör hinder för att den dietiska varianten av ett livsmedel ges och säljs under samma beteckning som motsvarande normala produkt. Det följer inte heller av nämnda bestämmelse att gemenskapsrätten till och med föreskriver en skyldighet att använda samma beteckning för den dietiska varianten.

17 Det framgår nämligen, såsom den tyska regeringen har hävdat, av ordalydelsen i artikel 3.2 i direktivet att denna bestämmelse endast avser "ändringar" som gjorts av produkterna och alltså endast deras sammansättning, men inte deras beteckning.

18 Stöd för denna tolkning kan hämtas ur ordalydelsen i fjärde övervägandet i direktivet. Där anges att undantag från de allmänna eller särskilda bestämmelser som gäller för livsmedel kan bli nödvändiga endast i den omfattning som dessa bestämmelser inte tillåter att sammansättningen eller beredningen av ett livsmedel ändras i syfte att nå det särskilda näringsmässiga mål som eftersträvas med de varor som omfattas av direktivet.

19 Det följer av de anförda övervägandena att beteckningen på specialdestinerade livsmedel regleras av förordningen och att de därför endast kan ges den generiska beteckningen för motsvarande produkter för normal konsumtion när deras sammansättning, som har ändrats för att uppfylla det särskilda näringsmässiga målet, inte strider mot bestämmelserna om skyddet för nämnda beteckning.

20 Vad gäller frågan huruvida beteckningen "ost" kan användas för att beteckna en produkt i vilken mjölkfettet har ersatts med vegetabiliskt fett, erinrar domstolen till en början om att beteckningen "ost" enligt artikel 2.2 i förordningen och dess bilaga uteslutande skall reserveras för "mjölkprodukter", som är "produkter som framställts uteslutande av mjölk, varvid gäller att ämnen som är nödvändiga för framställningen av dessa produkter får tillsättas, förutsatt att dessa ämnen inte används i syfte att helt eller delvis ersätta någon mjölkbeståndsdel".

21 I artikel 2.3 föreskrivs att "de beteckningar som används för mjölkprodukter får även användas i förening med ett eller flera ord för att beteckna sammansatta

produkter i vilka ingen del ersätter eller är avsedd att ersätta någon mjölkbeståndsdel och i vilka mjölk eller en mjölkprodukt utgör en väsentlig beståndsdel, antingen med avseende på kvantitet eller produktens karaktär".

22 Det framgår klart av ordalydelsen i dessa bestämmelser att en mjölkprodukt i vilken någon mjölkbeståndsdel har ersatts, om än bara till viss del, inte kan ges någon av de beteckningar som anges i artikel 2.2 andra stycket första strecksatsen i förordningen.

23 Sådana mjölkbaserade produkter som de som är i fråga i tvisten vid den nationella domstolen, i vilka en mjölkbeståndsdel — i förevarande fall det animaliska fettet — helt har ersatts med en annan substans — nämligen vegetabiliskt fett, tillhör under dessa omständigheter inte kategorin "mjölkprodukter", såsom dessa definieras i artikel 2.2 i förordningen och kan, i enlighet med artikel 3.1 i förordningen, inte betecknas som "ost".

24 Mot bakgrund av ovanstående överväganden skall den första frågan besvaras på följande sätt. Artikel 3.1 i förordningen, jämförd med artikel 3.2 i direktivet, skall tolkas på så sätt att en mjölkprodukt där mjölkfettet av dietiska skäl har ersatts med vegetabiliskt fett inte får betecknas som "ost".

Den andra frågan

25 För att besvara denna fråga erinrar domstolen om att enligt artikel 3.2 i förordningen, som är tillämplig på andra produkter än de som beskrivs i artikel 2

i förordningen, "får ingen märkning, affärshandling, reklammaterial eller någon form av reklam ... eller någon presentationsform användas som anger, låter förstå eller antyder att produkten är en mejeriprodukt".

26 Användningen av beteckningen "dietost" för sådana produkter som de som det är fråga om i tvisten vid den nationella domstolen kan, såsom den grekiska regeringen mycket riktigt har påpekat, ge konsumenten det intrycket att det handlar om produkter vilka omfattas av beteckningen "mjölkprodukter", i den mening som avses i förordningen, trots att så inte är fallet. De produktbeskrivningar som UDL vill lägga till på förpackningen är inte av sådan art att de kan förta detta intryck eller undanröja den risk för förvirring som nämnda intryck medför.

27 Det är nämligen inte bara så att dessa produktbeskrivningar inte klart anger att mjölkfettet helt har ersatts med vegetabiliskt fett. Nämnda beskrivningar ökar även risken för förvirring hos konsumenten, eftersom de i strid med artikel 3.2 i förordningen — genom den olagliga användningen av begreppet "ost" — antyder att de nämnda produkterna är mjölkprodukter.

28 Användningen av sådana beskrivningar som nämns i punkt 12 i föreliggande dom påverkar under dessa omständigheter inte förbudet att använda beteckningen "dietost" för produkter i vilka någon av mjölkbeståndsdelarna har ersatts med en annan substans.

29 Detta konstaterande försvagas inte av det av UDL anförda argumentet att förbudet mot att använda begreppet "ost" för att beteckna mjölkbaserade produkter i vilka en naturlig beståndsdel har ersatts med en främmande substans

strider mot proportionalitetsprincipen, och detta oavsett om det på förpackningen finns produktbeskrivningar.

30 Enligt fast rättspraxis krävs enligt proportionalitetsprincipen, som ingår bland gemenskapsrättens allmänna rättsprinciper, att gemenskapsinstitutionernas rättsakter inte går utöver gränserna för vad som är lämpligt och nödvändigt för att uppnå de legitima mål som eftersträvas med reglerna i fråga, varvid gäller att man när det finns flera lämpliga åtgärder att välja mellan skall använda sig av den åtgärd som är den minst betungande och att vållade olägenheter inte får vara orimliga i förhållande till de eftersträvade målen (dom av den 13 november 1990 i mål C-331/88, Fedesa m.fl., REG 1990, s. I-4023, punkt 13, samt av den 5 maj 1998 i mål C-180/96, Förenade kungariket mot kommissionen, REG 1998, s. I-2265, punkt 96).

31 Domstolen har likaså i fast rättspraxis fastslagit att gemenskapslagstiftaren, vad gäller domstolsprövningen av de ovannämnda kraven, på jordbrukspolitikens område har ett utrymme att företa skönsmässiga bedömningar som motsvarar det politiska ansvaret som tillagts lagstiftaren genom artikel 40 i EG-fördraget (nu artikel 34 EG i ändrad lydelse), artiklarna 41 och 42 i EG-fördraget (nu artiklarna 35 och 36 EG) och artikel 43 i EG-fördraget (nu artikel 37 EG i ändrad lydelse). Följaktligen kan en åtgärd på detta område endast förklaras ogiltig om den är uppenbart olämplig i förhållande till det mål som den behöriga institutionen eftersträvar (se domarna i de ovannämnda målen Fedesa m.fl., punkt 14, och Förenade kungariket mot kommissionen, punkt 97).

32 Det framgår av tredje och sjätte övervägandena i förordningen att lagstiftarens mål är att skydda den naturliga sammansättningen av mjölk och mjölkprodukter i syfte att tillvarata gemenskapens producent- och konsumentintressen samt för att undvika att skapa förvirring hos konsumenten med avseende på mjölk-

produkter och andra livsmedel, inbegripet dem som innehåller mjölkbeståndsdelar.

33 Det har dessutom inte visats att användningen av beteckningen "ost", tillsammans med sådana beskrivningar som det är fråga om i tvisten vid den nationella domstolen, för produkter i vilka mjölkfettet helt har ersatts med vegetabiliskt fett, med säkerhet kan undvika att skapa förvirring hos konsumenten med avseende på sammansättningen av den produkt han tänker köpa. Det är tvärtom uppenbart att en sådan användning skulle äventyra skyddet för den naturliga sammansättningen av mjölk och mjölkprodukter.

34 Den omständigheten att det är förbjudet att använda beteckningen "ost" för mjölkbaserade produkter i vilka en naturlig mjölkbeståndsdel har ersatts med en främmande substans, utgör följaktligen inte en åtgärd som är uppenbart olämplig för att uppnå det eftersträvade målet och åsidosätter alltså inte proportionalitetsprincipen, även om det finns en produktbeskrivning avseende detta på förpackningen.

35 Mot bakgrund av det ovan sagda skall den andra frågan besvaras på följande sätt. Användningen av en sådan beteckning som "dietost (respektive dietmjukost) med vegetabilisk olja för en fettreducerad kost" är inte tillåten i fråga om mjölkbaserade produkter i vilka en naturlig mjölkbeståndsdel har ersatts med en främmande substans. Detta gäller oavsett om denna beteckning kompletteras med en sådan produktbeskrivning på förpackningen som "denna dietost är rik på

fleromättade fettsyror" eller "denna dietost är idealisk för en kolesterolmedveten kosthållning".

Rättegångskostnader

36 De kostnader som har förorsakats den tyska, den grekiska, den franska och den österrikiska regeringen samt kommissionen, vilka har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 5 mars 1998 har ställts av Bundesgerichtshof — följande dom:

1) **Artikel 3.1 i rådets förordning (EEG) nr 1898/87 av den 2 juli 1987 om skydd av beteckningar som används vid saluhållande av mjölk och mjölk-**

produkter, jämförd med artikel 3.2 i rådets direktiv 89/398/EEG av den 3 maj 1989 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om specialdestinerade livsmedel, skall tolkas på så sätt att en mjölkprodukt där mjölkfettet av dietiska skäl har ersatts med vegetabiliskt fett inte får betecknas som "ost".

2) Användningen av en sådan beteckning som "dietost (respektive dietmjukost) med vegetabilisk olja för en fettreducerad kost" är inte tillåten i fråga om mjölkbaserade produkter i vilka en naturlig mjölkbeståndsdel har ersatts med en främmande substans. Detta gäller oavsett om denna beteckning kompletteras med en sådan produktbeskrivning på förpackningen som "denna dietost är rik på fleromättade fettsyror" eller "denna dietost är idealisk för en kolesterolmedveten kosthållning".

Schintgen Kapteyn Hirsch

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 16 december 1999.

R. Grass

Justitiesekreterare

J.C. Moitinho de Almeida

Ordförande på sjätte avdelningen